

РАЗДЕЛ IV

ПОДАВАНЕ НА ДЕКЛАРАЦИИ, ЗАЯВЛЕНИЯ, УВЕДОМЛЕНИЯ И ЕЛЕКТРОННИ ТРУДОВИ ЗАПИСИ

ГЛАВА I

ДЕКЛАРАЦИИ И ЗАЯВЛЕНИЯ ПО НАРЕДБА №Н-13 ОТ 17 ДЕКЕМВРИ 2019 Г. ЗА СЪДЪРЖАНИЕТО, СРОКОВЕТЕ, НАЧИНА И РЕДА ЗА ПОДАВАНЕ И СЪХРАНЕНИЕ НА ДАНИИ ОТ РАБОТОДАТЕЛИТЕ, ОСИГУРИТЕЛИТЕ ЗА ОСИГУРЕНИТЕ ПРИ ТЯХ ЛИЦА, КАКТО И ОТ САМООСИГУРЯВАЩИТЕ СЕ ЛИЦА

**ЛИЦА, ЗАДЪЛЖЕНИ ДА ПОДАВАТ ДЕКЛАРАЦИИ И
ЗАЯВЛЕНИЯ**

В Национална агенция за приходите периодично се представят:

- декларация с данни за осигурителния доход, осигурителните вноски за държавното обществено осигуряване, Учителския пенсионен фонд, здравното осигуряване, допълнителното задължително пенсионно осигуряване, вноските за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“, дните в осигуряване и облагаемия доход по *Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ)* - поотделно за всяко лице, подлежащо на осигуряване;
- декларация за сумите на дължими осигурителни вноски за държавното обществено осигуряване, Учителския пенсионен фонд, здравното осигуряване, допълнителното задължително пенсионно осигуряване, включително увеличената осигурителна вноска за фонд „Пенсии“ в размера на вноската за универсален пенсионен фонд, вноските за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ и данък по ЗДДФЛ;
- декларация за началната дата от периода, за който възниква задължението за внасяне на здравноосигурителни вноски и избрания осигурителен доход от лицата, които са осигурени на основание чл. 40, ал. 5, т. 1 от *Закона за здравното осигуряване (ЗЗО)*;
- декларация за внасяне на сумите за осигурителни вноски на основание чл. 9а от *Кодекса за социално осигуряване (КСО)*;
- декларация за възстановяване на здравноосигурителни права на основание чл. 40а, ал. 3 от ЗЗО;
- заявление за погасяване на задължения за задължителни осигурителни вноски за държавното обществено осигуряване и/или здравноосигурителни вноски от самоосигуряващите се лица по чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от КСО, от лицата по чл. 4, ал. 9 от КСО и/или от самоосигуряващите се лица по чл. 40, ал. 1, т. 2, ал. 5 и чл. 40а, ал. 3 от ЗЗО. При наличие на няколко публични задължения самоосигуряващите се лица и лицата по чл. 4, ал. 9 могат да заявят кои задължения за осигурителни вноски погасяват. В този случай чл. 169, ал. 5 и 6 от *Данъчно-осигурителния процесуален кодекс* не се прилагат.

НОРМАТИВНА УРЕДБА

Задължението за подаване на тези декларации и заявлението е уредено с разпоредбите на:

- *Кодекса за социално осигуряване* – чл. 5, ал. 4, чл. 7, ал. 5, чл. 9а, ал. 4;
- *Закона за здравното осигуряване* – чл. 39, ал. 1 до ал. 4; чл. 40, ал. 5, т. 2; чл. 40а, ал. 4; чл. 41, ал. 2;
- *Наредба №Н-13 от 17 декември 2019 г. за съдържанието, сроковете, начина и реда за подаване и съхранение на данни от работодателите, осигурителите за осигурените при тях лица, както и от самоосигуряващите се лица* (Наредба №Н-13).

**ЛИЦА, ЗАДЪЛЖЕНИ ДА ПОДАВАТ ДЕКЛАРАЦИИ И
ЗАЯВЛЕНИЯ****ЗАДЪЛЖЕНИ ЛИЦА**

Задължени лица¹ да подават декларации и заявления по смисъла на Наредба №Н-13 са:

- работодателите, осигурителите², предприятията по чл. 163, ал. 1 от *Закона за горите* и техните клонове и подразделения;
- осигурителните каси;
- самоосигуряващите се лица³;
- лицата по чл. 4, ал. 9 от КСО;
- лицата, които внасят осигурителни вноски по реда на чл. 9а от КСО;
- лицата, които възстановяват здравноосигурителните си права по реда на чл. 40а, ал. 3 от ЗЗО.

Задължените по смисъла на Наредба №Н-13 лица могат да упълномощават лица, които да подават декларациите и заявленията в компетентната териториална дирекция на Национална агенция за приходите.

ВНИМАНИЕ

Други организации, които имат задължение да подават декларация образец №3:

- Училищата;
- Висшите училища;
- Агенция за социално подпомагане;
- Доставчиците на социални услуги;
- Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ към Министъра на правосъдието;
- Агенцията за бежанците;
- Общините;
- Националният осигурителен институт;
- Пенсионноосигурителните дружества.

¹По смисъла на наредбата „Задължено лице“ е работодател, осигурител, предприятие по чл. 163, ал. 1 от *Закона за горите*, клон, подразделение, осигурителна каса, самоосигуряващо се лице, лице по чл. 4, ал. 9 от КСО и/или лице, което внася осигурителни вноски по реда на чл. 9а от КСО, лице, което възстановява здравноосигурителните си права по реда на чл. 40а, ал. 3 от ЗЗО.

²По смисъла на наредбата „осигурител“ е всяко физическо лице, юридическо лице или неперсонифицирано дружество, както и други организации, които имат задължение по закон да внасят осигурителни вноски за други физически лица, и посредникът, който внася осигурителни вноски за лицата по чл. 4, ал. 5 от КСО.

³ По смисъла на наредбата „Самоосигуряващо се лице“ е физическо лице, което е длъжно да внася осигурителни вноски за своя сметка.